

© 214.

6017

Surmatants

Il jagu

A. Strindberg

Wegweise
mit Glava
+ TARTUS. +

Wegweise
mit Glava
+ TARTUS. +

Wanemuise
näitelawa
✦ TARTUS. ✦

Summatants.

A. Strindberg.

II. jagu.

Tõlkinud: A. Rebane.

Wanemuise näitelawa.

Webbruar 1914.

ENSV. TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

76138

Osalised:Edgar.Alice.Kurt.Allan, Kurti poeg.Judith, Egari tütar.Seitenant.

Näitelava. Pikerõõne salong, valge ja kuld. Tagasihinas klaasruused, mis asuvad on, niid nende taga aiatruupi (terass), niivõrdidest rõõga ja valge siniste portsellanist vaasidega, kus petuniad ja sarlakarvaga pelargoniad (kive-roos-kanna-ruha) sees on, näha on. See terrass on üleüldiselt jalgutusruumiks. Tagasihinas on rannapatari vahil seisva suurtükiväimehuga näha; kaugel lahktine meri.

Pahemat näht on salongis nullatud sohva laud ja toolidega. Paremal pool kinniklaaver, kir-

jutuselaud vass-sammalamp, mille külge
laud on kinnitatud. Seintel mitmesugused
marrad õlimarvipeildid.

I. vaatus.

Allan (istub kirjituselama ees ja rekendab).

Judith tuleb tagumise ukse naudu sisse, suverii-
des, liikimine rüüt, pats selja pääl, nūbar ühes
ja tennis-küüja teises käes. Ta jääb ukse pääl
sisma. Allan käseb üles, täsiselt ja auuparhult).

Judith (täsiselt, aga rõõnatult). Misparast ei tule
sa tennis mängima?

Allan (rohmetult, sümb oma aremust tagasi).

Arul on nii palju tegemist....

Judith. Kas sa ei mäinud, et ma jalgratta kannu
majale, aga mitte kannu kõrvale oliv pannud?

Allan. Siisgi, ma nägin seda!

Judith. Kõh, mis see siis tähendab?

Allan. See tähendab... Sa tahad, et ma tennis

mängima tuleks in... aga minu kohustu-
sed... mul on ülesanded teha... ja minu
isa on väga wali koolmeister...

Judith. Armastad sa teda?

Allan. Jah, seda ma teen! Sa tunneb kõigi
oma õpilaste vastu huviust...

Judith. Sa tunneb kõikide ja kõige vastu
huviust. - Tahad sa tulla.

Allan. Sa tead küll, et ma tahan, aga ma
ei tohi mitte!

Judith. Ma palun papa käest puhkealga!

Allan. Ara seda tee! Suis räägitakse ai-
nult sellest.

Judith. Kasud sa, et ma temaga valmis
ei saa? Tema tahab, mis mina tahan!

Allan. Miste et sa nii kare oled - ja!

Judith. Seda peassid sina ka olema!

Allan. Ma ei ole mitte hundi teust!

Judith. Suis saab sinust lammas!

Allan. Parema seda!

Judith. Utle, mis pärast sa temist ei taha
mängima tulla?

Allan. Seda tead sa!

Judith. Ütle omati!... Leitenant...

Allan Jah, sa ei hooli minust põrnugi; aga sul ei tee ühtgi löbu leitenandiga libitse da, kui mind juures ei ole ja sa näha ei saa, kuidas mina kannatan.

Judith. Olen ma nii armuta? Seda ma ei teadnud!

Allan. Nüüd tead sa seda!

Judith. Siis parandan ma ennast, sest ma ei taha armuta olla; ma ei taha sinu silmis halb olla.

Allan. Seda ütled sa ainult, et minu üle walitseda! Ma olen juba sinu ori, aga sellega ei ole sa veel rahul; orja peab piinarna ja metsloomade ette viskama! - Sul on juba see teine küünite vahel, mis sa siis muhest tahad? Sase mind oma teed minna ja mine sina oma teed!

Judith. Ajad sa mind ära?

Allan. [ei vasta.]

Judith. Siis lähem ma! - Kuis sugulased peame

meie wahetewahel kerkra pautuma, aga
ma ei taha sind mitte koormata!

Allan [istub laua ette ja rehkendab jälle.]

Judith. [Selle asemel, et minna, tuleb ette poole
ja ligineb aegamööda laua juurde, kus
Allan istub.] Ara karda, ma lähen kohe,

Ara karda, ma lähen kohe, ... ma taht-
sin ainult näha, kuidas karanteniülema
juures on. [Waatab ringi] walge ja
kuld! - Kontserdi klaver! Ja-a! Meie istu-
me veel kindluse tornis. sest aadik, kui
papa paukis päale lasti. ... selles tornis
kus mamma kaks kümme aastat
on istunud. ... ja meie istume saäl veel
armust! See ete rikkad, teie.

Allan [rahulikult] Meie ei ole rikkad!

Judith. Seda ütled sa! Aga sa oled ikka
nii peenikeselt riides - aga mis sul seljas
on, sünnib sulle! ... Kuuled sa, mis ma
ütlen? [Siginab.]

Allan [alamulikult] Ma kuulen!

Judith. Kuidas wõid sa kuulda, kui sa

7.

sääl istud ja rekendad, ehk mis sa
sääel teed?

Allan. Ma ei kuule silmadega!

Judith. Sinu silmad, ja! Oled sa neid
peegli näinud?

Allan. Mine oma teed!

Judith. Sina põlgad mind, Sina...

Allan. Ma ei mõtle ülepää sinu pääle,
minu armast!

Judith (tuleb lähemale.) Arhimeedes istub
ja rekendab kuni soldat tuleb ja ta
surnuks pistab! (Tuudutab tema paberisi
tennise löögaga.)

Allan. Ära puutu minu paberitesse!

Judith. Nõnda ütles Arhimeedes ka!...

Näid arvad sa enesest jälle ei tea
mis! Sa usud küll, et ma ilmas
siruta elada ei või...

Allan. Mis pärast ei või sa mind ka-
hule jätta...

Judith. Ole mõistlik, siis aitan ma
sind eksamil...

Allan. Sina?

Judith. Jah, ma tunnen eksaminerijaid.

Allan [walgust]. Ja siis?

Judith. Kas sa ei tea, et oma kooliõpetaja-
tega peab katsuma hääle jalal seista?

Allan. Arwad sa sellega oma isa ja leit-
nanti?

Judith. Ja oberiti!

Allan. Ja sina arwad, et ma sinu abiga
tööst pääsesin?

Judith. Sa oled halb tõlkija.

Allan. Halwa algtoo järel.

Judith. Häbene!

Allan. Seda tean ma, sinu ja minu enese
pärast. Ma häbenen, et ma sind päält-
kuuland olen! Dispärast sa ei lähe?

Judith. Sest ma tean, et sa minu seltsist
lugu pead! Ja, sina leiad ikka teed minu-
akna alla! Sul on ikka sellesama paa-
diga, mis mulgi, linnas asju ajada, sa
ei saa purjepaadiga wälja seista, kui
ma mitte esimese purje puurei ole.

Allan [kohmetamult] Sarnaseid arju ei
 ütle neer tütarlaps!

Judith. Arvad sa, et ma laps olen?

Allan. Wahel oled sa häa laps, wahel eel
 naene! Mind oled sa nähtawasti oma
 lambaks wälja walinud.

Judith. Sa oled lammas ja sellepärast tahan
 ma sind kaitseada!

Allan [hõusebüles] Hunt on inka halb
 karjus olnud! Sa tahad mind ära süüa.
 See on küll see saladus. Sa tahad oma
 lused silmad pandiks panna, et mi-
 nu pääd omale lunastada.

Judith. Oo! Oled sa minu silmi waadanud?
 Ma ei oleks uskunud, et sul nii palju jul-
 gust on!

Allan [wõtab oma paberid kerkri, et pa-
 remale poole minna]

Judith [seisab ukse ette]

Allan. Mine tee päält eest, ehk...

Judith. Ehk?

Allan. Kui sa peiss oleksid, pä h; aga

led tüdruk!

Judith. Mis siis?

Allan. Kui sul kübetgi uhkust oles, olesid sa juba läinud, kus sulle ust on näidatud.

Judith. Seda ma sulle ei kingi.

Allan. Seda usun ma sinust!

Judith (lähel vihaselt tahapoole). Seda ma - sulle - ei kingi! (ära.)

Kurt (pahemaalt poolt). Kuhu sa lähed, Allan?

Allan. Sina oled?

Kurt. Kes sääl nii tormiselt ära läks, et põsad rävisevad?

Allan. See oli Judith!

Kurt. Ta on vähe äkiline, aga ta on tubli tüdruk!

Allan. Kui tüdruk tige ja toore on, siis öeldakse ikka: ta on tubli tüdruk!

Kurt. Sa ei pea nii wali olema, Allan! Kas sa oma uute sugulastega rahul ei ole?

Allan. Omu Edgari armartan ma...

Kurt. Sa, tal on palju häid külgi... Sa
sünniteised kooliõpetajad? Seitnant
näituseks?

Allan. Sa ei ole ühetasoline! Wahel näib
ta minu päale wiha kandwat.

Kurt. Oh ei... Sa mõtled nii palju inimeste
üle. Ara edasi tagasi käaku, waid täida
oma kohust, ole korrekst ja jätta teistele
nende halpused!

Allan. Jah, seda ma teen, aga mind ei
jätta rahule! Nad tõmbawad sind sisse...
just nagu tindikalad all silla juures...
nad ei hammusta, aga ajawad wee
keeru, mis imeb...

Kurt [sõbralikult] Sa kaldud raskemeel-
suse poole, arwan ma! Kas sul ei ole
minu juures hääd olla? On sul millestgi
pundus?

Allan. Mul ei ole weel kunagi nii häid
päevi olnud, aga... ma lõmbun sinu ära!

Kurt. Siin mere ääres? Kas sa merd ei

armasta?

Allan. Siisgi, lastist meid! Aga kal-
das on limane umbrohi, tindikalad,
wastikud mereämblikud ja mis nende
nimed kõik on.

Kurt. Sa ei pea nii palju sees istuma!
Mine wälja ja mängi tennist!

Allan. See ei tee mulle mingit lõku!

Kurt. Sa oled Judithi päale kurvi, nagu
ma meistan?

Allan. Judith?!

Kurt. Sa armustad terawalt inimeste üle,
seda ei tohi teha, sest siis jäädakse üksi.

Allan. Ma ei armusta terawalt, aga minu
meelest on, nagu oleksin ma sügawal
puuriida all... ja ostaksin, kuras järg
minu kätte tuleb, et mind tulde wisa-
takse... kõik surub, kõik surub, mis
minu pääl lamab...

Kurt. Oota, kuni järg sinu kätte tuleb!
Puit jääb wähemaks...

Allan. Ja, aga nii pikkamisi, nii pik-

kainusi! Ma laman säääl ja hallitan
selle aja sees!

Kurt. Ei ole lõbus noor olla! Ja süsgi
oldakse teie pääle kade!

Allan. Põhtakse seda? Tahad sa waheta-
da?

Kurt. Ei, tänan!

Allan. Tead sa, mis kõige pahem on?
Istud ja waikid, kui wanad rumalusi
ajavad. Ma tean, et ma üht arja pare-
mini tunnen, kui nemad, aga süsgi
pean ma waikima! Ja, wabanda, ma
ei arwa sind wanade hulka!

Kurt. Mis pärast süs mitte?

Allan. Waib olla sellepärast, et meie al-
les niind üks teist tundma õppisime.

Kurt. Ja et sa minust teistsuguse aru-
saamise oled saanud!

Allan. Jah!

Kurt. Ma arwan, et sul neil aastatel, kui
meie lahus olime, mitte alati sõbralikku
tundmuse minu vastu ei olnud?

Allan. Ei

Kurt. Oled sa kunagi minu päevapilti näinud?

Allan. Ühteainust, ja see ei ole midagi häa!

Kurt. Wana?

Allan. Jah!

Kurt. Kümne aasta eest Caxsin ma halliks-ühel ööl. See on nüüd ära kadunud, iseenesest! Päägime mõnest muust! Waata, säält tuleb sinu tädi. Minu õntütär! Mis sa temast arvad?

Allan. Seda ei tahaks ma ütelda!

Kurt. Siis ei küsi ma ka!

Alice [tuleb eige heledas suwe kleidis, päewavarjuga] Tore hommikust, Kurt!
[Annab talle silmadega märku, et Allan wälja minema peaks.]

Kurt [Allanile] Jäta meid üksi!

Allan [lähel paremale poole.]

Alice [istub pahemale poole sohwa päale]

Kurt [tooli päale, tema kõrval]

Alice [kohmetult.] Sa tuleb kohu järele,

nõnda et sul piinlik ei pruugi olla.

Kurt. Misparast peaks mul piinlik olema?

Alice. Sul on nii waljud waated...

Kurt. Enese wastu, jah!

Alice. Ja miidugi! Ma unetasin ennast kord, kui ma sinus wabastajat nägin, aga sina ei kaotanud pääd... ja selleparast on meil eigus unustada, mida kunagi ei ole olnud!

Kurt. Unusta siis?

Alice. Ma ei usu aga mitte, et tema unustanud on...

Kurt. Sa mõtled seda üöd, kus ta südamekrambi kätte maha kukkus... ja sina liiga wana heiskasid usus, et ta surmud on?

Alice. Jah! Sert saadik on ta koorunud, aga kui ta joornise järele jättis, õppis ta wai-xina, ja nüüd on ta hirmus. Tal on miidagi ees, millest ma aru ei saa...

Kurt. Alice, sinu mees on hääsüdamline napp, ja tema näitab minu wastu ainult

lahkust üles.

Alice. Hoia ennast tema lahkuse eest!
Ma tunnen seda!

Kurt. No-no!

Alice. Ta on siis ka sind piinestanud!
Kas sa siis hädakohtu ei näe, kas sa sil-
masid tähele ei pane?

Kurt. Ei!

Alice. Siis oleid sa hukatuseli piinendatud!

Kurt. Hoidku!

Alice. Mõttele omati, ma istun saal ja näen kuidas
õnnetus nagu kass sulle lähemale hiilib, ... ma
näitan sulle teda, aga sa ei suuda teda näha.

Kurt. Allan oma selge pilguga ei suuda teda
ka näha! Ta näeb küll ainult Judithi aga see on
igatahes häa olukorra kindlustuses.

Alice. Tunned sa Judithi?

Kurt. Edeu laps, patsuga selja peal ja meidi lü-
hikest kleitidega...

Alice. Usna õige! Ma nägin teda aga neil päevil
pikas kleidis ... ja siis oli see noor naesterahvas... ja
omati mitte nii väga noor, kui ta juukses üles oleas
pistatud.

Kurt. Ja on õige tüie kasvuga, seda annan m
järel!

Alice. Ja ta mängib Allaniga!

Kurt. See lähel seni kui see mäng on!

Alice. So, see lähel! ... Küüd tuleb Edgar rohe;
istub lentosli - seda armastab ta kirkiselt,
et ta ära varastada võiks -

Kurt. Ja võib ta unale osada!

Alice. Lase ta sääb istuda, siis jääme meile s
Ja kui ta räägib - ta loobab hommikuti nii
palju - kui ta tähtsusetat aegadeist räägib, siis
külgin ma nad sulle ümber! ....

Kurt. Ah, sa oled tark, liiga tark, armas Alice
diida pearsis ma kartma hakkama, kui ma
oma ametisohuseid laitmata täidan ja muis
ennast mõistlikult üleva pean!

Alice. Sa usud õiglust, armastust ja muid sell
sarnast!

Kurt. Jah, ja seda on elu mulle õpetanud. Karel
usknain ma vastandit... ja see läks mulle ka
võib liias maksma!

Alice. Küüd tuleb ta! ..

Kurt. Ma ei ole siin kunagi nii kartliku näinud!

Alice. Ma julgas tulla ainult sellest, et ma hädasõit
ei tundunud.

Kurt. Hädasõit? ... Sa ajad mulle varsti kinni
pääle.

Alice. Kui ma ainult seda suudaksin! ... Sää! :

Kapten (tagapoolt, erariietes; must ülikonn, nõelid kinni pandud, minivarmi müts, kepp hõl-
dast pidemega. Ta keretab pääd nikutades ja laheb,
et leentaoli istuda).

Alice (Kurtile). Lase teda enne rääkida!

Kapten. See on tore tüüp, mis sul siin on, mu armas
Kurt! Täiesti tore!

Kurt. Sa pead ta ainult kinnituseks saama, kui
sa teda tahad vastu võtta!

Kapten. See ei ole minu arvamine ...

Kurt. Aga ma arvasin seda äiglaselt! Kui palju ei ole
ma siin rääst saanud!

Kapten (nagu oleks see iseenesest mõistetav). Ah, ära
lahise! ... Ja kui ma siin istun, näen ma üle terve
saare, üle kõige kõnniteede; ma näen kõiki inime-
si nende verandade pääl, kõiki laevu, mis merel

liiguvad, sisse ja välja sõidavad... Sa oled
kõvasti rüüge parema koha ^{selts} saarl leidnud, mis just
mitte õndsate saar ei ole. Või uneti, Alice?...

Ja, seda saart nimetatakse „väikeseks pürguks“ ja
siin on Kurt omale paradisi sa loonud! Ilma Eema-
ta muudugi, sest kui see siia tuleks, oleks para-
diisiga ots! Kuule, tead sa, et see siin kuninglik
jätkeloss oli?

Kurt. Ma olen sellest kõnelema kuulnud!

Kapten. Sa oled kuninglikult; jah, aga mis häbe-
nen seda ütelda, sa oled selle eest mulle tänu võlgu!

Alice (Kurtile). Väata, nüüd tahab ta sind varastada!

Kurt. Ma olen sulle palju tänu võlgu!

Kapten. Ah, lollus! - Kuule, oled sa veinikaartid
saanud?

Kurt. Jah!

Kapten. Ja oled sa rahul?

Kurt. Väga rahul; sa võid kaupmehele kervisi müüa
ja seda kalle ütelda!

Kapten. Ja annab vaka esimest sorti kaupa...

Alice (Kurtile). Teise sordi hinnaga, ja sina pead
vaha maksma...

Kapten. Mis sa ütled, Alice?

Alice. Mina? Mitte midagi!

Kapten. Ja, kui see karanteeni valitsus sisse seati, mõtlesin ma seda kohta omale saada... ja hakkasin selles karanteeni asja uurima.

Alice (Kurtile). Seda ta valitab!

Kapten (hoobeldes). Neid vananenud vaateid desinfectiooni kohta, mida valitsus omaks tunnistas, ei võinud ma õigeks tunnistada! Ma seisin neptunistide pool - meie nimetasime neid nii, sest et nad mee abinõusid paremaks pidasid.

Kurt. Wabanda! Ma mäletan kindlasti et mina see olin, kes see kard mee poolt oli, ja et sina tuld seovitarid.

Kapten. Mina? - Ah, leri!

Alice [walgusti]. Süügi, ka mina mäletan seda!

Kapten. Sina.

Kurt. Ma mäletan asja seda rohkem.

Kapten [teeb selle jutule lõpu]. Weib ja olla, aga see on ükskõik! [Sestab]

oma häält.] Aga - nüüd oleme nii kar-
gele jõudnud, et arjasse uus pääre [Kur-
le, kes walele raakida tahab.] wait! ..
on tulnud. .. ja karanteni ari pea hingla-
sammu edasi astub.

Kurt. Apropos! Kas sa tead, kes need rumo-
lad artiklid ajakirjas kirjutab?

Kapten [lähel punaseros.] Seda ma ei tea;
aga mis pärast nimetad sa neid rumo-
latsiks?

Alice [Kurtile.] Pane tähele! Need on tema
kirjutamud!

Kurt [Alicele.] Tema..? [Kaptenile.] Aru-
saamatad siis?

Kapten. Selle üle ei suuda sina struktada

Alice. On teil mõni tülli minna?

Kurt. Oh ei!

Kapten. Raske on sinu saare pääl rahu
pidada; aga meie wõime peavõime teistele
hääd eesküju andma.

Kurt. Ja, wõid sa mulle seda ära sel-
tada! Kui ma sina tulin, sain ma kohe

kõigi tähtsamate isikutega sõbralikku
 vahetorda ja iseäranis kohtunik sai otse
 minu sõbraks, nii nagu seda meie wanadu-
 ses saada võib. Aga mõni aeg pärast seda-
 see oli warsti pärast minu terweks saamist-
 hakkawad nad üksteise järele minu
 wastu külmaks jääma, ja eile hoidis
 kohtunik kõnniteel minu cest kõwale.
 Ma ei wõi ütelda, kui walus see mulle
 oli.

Kapten [wainik]

Kurt. Oled sa ka enese wastu wainulikuks
 olemist tähele pannud?

Kapten. Ei, just wastuoksa!

Alice [Kurtile] Kas sa aru ei saa, et
 ta sinult su sõbrad ära on warastanud!

Kurt [Kaptenile] Ma küeisin eneselt, kas
 see sellepärast on, et ma neid uusi antsiidid
 ei tahtnud wõtta.

Kapten. Ei, ei! Aga kas sa wõid ütelda
 mispärast sa neid ei tahtnud wõtta?

Kurt. Sest et ma oma wäikese tagawara juba

teie soodavabrikus sisse oliv pannud; ja
 ka sellepärast, et mitte artsiate väljand-
 mine seda tähendab, et wanad artsiad
 halvavad on.

Kapten [segaselt.] See on tore kamp, mis
 sul saäl on! Kust sa selle oled saanud?

Kurt. Siinast muudugi.

Alice [Kurtile.] Heia oma kampi - sina!

Kurt [Kaptenile.] Sa ei pea mitte uskuma,
 et ma tahanata wõi umbusklik olen,
 Edgar.

Kapten. Ja, aga see ei anna sisaldusest tun-
 nistust, kui sa ennast ühest ärist tahad
 tagasi tõmmata, mida sa ise käima pan-
 na aitad.

Kurt. Mu armas, hanklik ettevaatus käsib
 õnneti aegsasti ennast ja oma warandust
 päästa!

Kapten. Päästa? On hädasht tulemas? Sahe-
 takse sind paljaks reisuda?

Kurt. Mis pärast mi raswed sõnad?

Kapten. Kas sa ei ole midagi mitte rahul, kui

ma sind aitasin sinu kapitali kuu etteprotsendiga ära mahutada?

Kurt. Siisgi, ma olen koguni tänuväärne!

Kapten. Sa ei ole mitte tänuväärne, - see ei ole sinu loomus, aga sinna ei saa sa midagi parata!

Alice [Kurtile] Kuula teda!

Kurt Minu loomus on muudugi puudulik ja minu võitlus tema vastu on karmis asjata olund, aga ma tunnistan kohustusi

Kapten. Sus näita seda! [Sirutab käe välja

ja võtab sinule ajalehe] Mis siin seisab

üks teade! [Loeb] Arstivalitsuse nõu-

nix on surmud!

Alice [Kurtile] Kuid spekuleerib ta juba surmukehaga!

Kapten [nagu enesile] See teeb teatavaid muutusi enesega kaasa.

Kurt. Mis mõttes?

Kapten [tõuseb üles] Küll me juba näeme.

Alice. Kuhu sa tahad minna?

Kurt. Ma arvan, ma pean linna sõitma

Kapten [silmas kirjutus laual ühte kirja -
ümbrisku, võtab selle nagu mõtetes loeb
pääkirja ja paneb ta jälle tagasi] Wabanda,
mu mõtted on laiali.

Kurt. Ei tee wiga!

Kapten. Siin on Allan'i joonistuse näund! Kus
poiss on?

Kurt. Ta on wäljas ja mängib tüdrukuga.

Kapten. See suur poiss! Ma ei armasta seda!
Ja Judith ei tohi mitte nii ümber aaleda...

Sa pead oma noorehõrrat silmas pidama
suis hoollitsen mina oma noore daame eist.

[Sähel niid tüdruklastest mööda ja liib
mõne teoni] Tore teon sel riistal. No ja,
kontserdiklawer. Ja, sul on häa siin! Täna
mind, et ma sind siia olen teonud!

Alice [Kurtile] Seda ta waletab, sest ta wõtab
sulle sellens tanisturi teha.

Kapten. Jumalaga seniks! Ma wõtan
järgmise paadi! [Sähel, kumata seintel
pilta waatab]

Alice. No, oh?

Kurt. No-oh?

Alice. Ma ei saa veel tema pealaanist aru. Aga ütke mulle ühte! Umbriks, mida ta vaatas. Kelle käest see kiri on?

Kurt. Ma häbenen seda ütelda - see oli minu ainuke saladus!

Alice. Ja selle on ta wäljannuskinud! Täed sa nüüd et ta nõiduda wõib, nagu ma sulle ette ütlesin! On umbriku päale midagi trükitud?

Kurt. Jah!, "Wäljate ühisus."

Alice. Suis on ta sinu saladuse kätte saanud. Sa tahad niigipäewa saadikuks saada, nagu ma aru saan! Ja nüüd saad sa nägema, et tema sinu asemele saab!

Kurt. On ta kunagi selle päale mõtelnud?

Alice. Ei, aga nüüd mõtleb ta selle päale! Seda lugesin ma tema näest, kui ta umbriku⁴ waatas.

Kurt. Seidab ta sellepärast linna?

Alice. Ei, seda otsustas ta siis, kui ta surmaksulust nägi.

27.

Kurt. Mida tahab ta arstiwalitsuse nõu-
niku surma läbi võita?

Alice. Jah, ütli mulle seda! Võib olla
oli see waenlane, kes tema plaanidele
tee pääl ees oli!

Kurt. Kui ta nii hirmus on, nagu sa
ütled, siis peab teda tõsiselt kartma!

Alice. Kas sa ei kuulnud, kuidas ta
sind ära warastada, sind kasa pidi
kõita tahtis, selle läbi et ta tannu kohustu-
si ette tõi ette tõi, mida olemas ei ole.

Sa ei ole näituseks sulle kunagi seda
kohta muretsenud, ta on just wastuoksa
sulle sellers taristusi teinud! Tema on
inimesewaras, putukas, pumuss, kes sind
seestpidi ära sööb, kuna sa ühel ilusal
päewal õõnes oled, nagu mõni wana
mänd. . . Sa vihkab sind, ehk teda küll
noorega sõpruse mälestus sinu külge
kõidab. . .

Kurt. Kui terawa mäistusega sa oled, kui sa
vihkad!

Alice. Sa rummal, kui armastad! Pime ja rummal!

Kurt. Oo ei! Kuidas sa räägid!

Alice. Kas sa tead, mis vereimeja all mõistetakse? - Jah, see olla surnud inimese hing, kes ühte keha otsib, et sius teemas elada. Edgar on surnud, seetsaadih kui ta seerkerd maha kukkus! Tal enesel ei ole ju mingisuguseid huvisid, mingit isiklikku jõudu, mingit algatusvõimist. Aga on ta ühe inimese kätte saanud, sius arub ta tema kallale, wajutab oma inimese juured tema sisse ja hakkab kasvama ja õitsema. Niind istub ta sinu seljas!

Kurt. Kui ta mulle liiga lähedale tuleb, sius raputan ma ta enesest ära!

Alice. Raputu tarjas oma küllest ära, kui sa weed! Kuule, tead sa, mis pärast ta ei taha, et Judith ja Allan mangiwad?

Kurt. Sa kardab küll nende tundmuse.

Alice Põrmugi mitte! Sa tahab Judithi
oberstilo mehele panna!

Kurt [äritatult.] Selle wana lesele?

Alice Jah!

Kurt Hõmmus!... Ja Judith?

Alice Kuu ta kindrali kätte saaks, kes
kahesakümme aastat wana on,
watas ta tema, et oberstid alandada,
kes kuuskümme on. Alandada, waata,
see on ta elusih. Tallata ja alandada,
see on selle perekonna ülesanne!

Kurt Oh see Judith? See ilus, uhke neitsi!

Alice Jah - seda me tunneme! - Wõin ma
süa istuda ja kirja kirjutada?

Kurt [korraldab kirjutuseleanda.] Palun!

Alice [wõtab kindrad käest ja istub kirjutuse-
laua juurde.] Nüüd tahan ma sõjakunstis
õnne katsuda. See ei läinud mul ükskord
korda, kui ma oma lindwat madu surmata
tahtsin. Nüüd aga olen ma selle ameti
ära õppinud!

Kurt Pead sa, et laeng sees peab olema, enne

mi lastakse?

Alice. Jah ja tusti laenu!

Murt (läheb paremale poole ära)

Alice (mõtles jõe üle ja kirjutas).

Allan (turnas sisse, ilma et Alicet tähele paneb ja
miskat enese sohva peale, pitsitega tassivõrkusse
murtudes)

Alice (vaatleb teda enne silmapilgu, kõneleb selle
järele üles ja latab sohva ette. Pehme häällega)

Allan!

Allan (kõneleb üles, mahmutab ja peidab tassivõrki
selja taha).

Allan (pehmelt, naeselikult, tõsiselt liigutatud).

Sa ei pea mind kartma, Allan, ma ei ole sulle
hädasõbraline... Mis sul on? - Oled sa haise?

Allan. Jah!

Alice. Mis sul siis riiga on?

Allan. Ma ei tea mitte!

Alice. On sul päias valu?

Allan. E-ei!

Alice. Riimas? Piinas!

Allan. Ja-ah!

Alice Tunned! Tunned! ni et suda rukku sulaks!

Ja risub, risub...

Allan. Kuidas sina seda tead?

Allan. Ja siis tahaksid surra; ah, kui uneti surmud oleksid, ja küis on nii tume. Ja mõtled ainult ühte ja sedasama... ühe ja sellesama pääle... aga kui rask ühe ja sellesama naesterakwa pääle mõtlevad, siis on nure ihule raske....

Allan (unetab ennast ja näpib taskurätikut).

Alice. See on haigus, mida keegi parandada ei saa... sa ei saa süüa ega juua, waid tahud ainult nutta; ja siis nutad nii kibedalt.... kõige armsamini nälgas metsas, et keegi ei nägaks, sest selle nure üle naeravad inimesed.... need öelad inimesed! Pfi! Mis sa tahad temalt? Midagi! Sa ei taha tema suid suudelda, sest siis arwaksid sa surra; sul on, nagu tuleks surm ligemale, kui su mõte tema juurde lendab! Ja, see on surm, laps, see surm, mis elu annab. Aga sellest ei saa sa weel aru! Siin lohnab kannikeste järel! See on tema! [Sigineb Allanile ja wõtab taskurätiku] See on tema, tema

igal pool, ja ainult tema! Oh, oh, oh! [Allan ei näe teist pääsmise teed, kui oma nägu Alice kätewahel peita.] "Vaene poiss! Vaene poiss! Oh, kuidas see valu teeb, kuidas see valu teeb!" [Sa kuuwatab Allani pisaraid taskurätiga.] So, so, so! Nuta, nuta ennast kahelduks! So! Suis lähed siida kergemaks! Nüüd aga tõuse üles, Allan, ja ole mees, muidu ei waata ta enam sinu peäle! See halastamata tütarlaps, kes seda mitte ei ole! Kas ta sind piinas Leitenandiga? Kuule, poiss! Sa pead leitenandiga sõbraks saama, siis wõite teie koos temast rääkida! See toob na wähe kergitust!

Allan. Ma ei taha leitenanti näha!

Alice. Kuule, sa päialpoiss! Ei kesta kaua, kui leitenant sind üles otsib, et temast rääkida! Sest...

Allan [waatab lootusekiirega ülespoole]

Alice. Noh, pean ma kema olema ja seda ütleva?

Allan (Kummardab pääga.)

Alice. Ta on niisama õnnetu kui Sina!

Allan (röömsalt.) Ei!

Alice. Siisgi, kindlasti, sest tal on kedagi tarvis, kellele ta oma südame välja võib puistata, kui Judith teda haovab. - Sa näis juuba ette röömustama!

Allan. Kas Judith leitnanti ei taha saada?

Alice. Ta ei taha ka Sind saada, mu armas, sest ta tahab oberstit saada!

Allan (jääb jälle kurnaks.)

Alice. Sadab müüd jälle rihma? Fa, taskurätti ei saa Sa tagasi, sest Judith hoiab oma varanaturkest ja tahab neid tosin täis saada!

Allan (näeb kohmetu välja.)

Alice. Jah, niisugune on Judith!... Tääl veel siia istuma, kuna ma ühe kirja kirjutan, siis pead Sa minu eest ühe kaiku tegema! (Läheb kirjutuse laua juurde ja kirjutab.)

Leitnant (tagapöök; ta näeb melanhoilise välja ilma, et ta naljakalt mõjuts. Ei pane Alicet

tähete, vaid lähes Allani poole.) Hevra raba-
tahtlik!

Allan. (tõuseb sirgelt piisti.)

Leitenant. Palun, jääge istuma!

Alice (maatleb neid.)

Leitenant (kõhleb Allani juurde ja istub tema
kõrvale. Ohkab, võtab taskurätiku välja, mis
Allani omaga sarnane on, ja kirjutab oma
otsaesist.)

Allan (maatab ahnete pilkudega taskurätiku
päale.)

Leitenant (maatab kurralt Allani päale.)

Alice (kõhib.)

Leitenant (kargab sirgelt piisti.)

Alice. Palun, jääge istuma!

Leitenant. Palun andeks, Kapteni proua!

Alice. Ei tee riiga!... Palun, istuge, ja olge
meie raba tahtlikule seltsiks, ta tunneb en-
nast siin saare pääl veidi maha jäetud
olevat! (Kirjutab.)

Leitenant (puhub Allaniga poolraljust juttu
kohemetult.) Kõle palas on!

Allan. O-ja!

Leitenant. Kas vabatahtlik kuuenda raamatu ära lõpetanud on?

Allan. Ma olen praegu viimase ülesande juures.

Leitenant. See ei ole nii lihtne, mis? (vaikus)
Kas vabatahtlik... (otsib sõnu) täna tennisist mängis?

Allan. Ei, päeva kaas oli liiga palav.

Leitenant (hirmunult, aga ilma et ta näejakalt mõjaks). Ja, täna on kole palav!

Allan (sosistab). Jah, väga palav on!

(vaikus.)

Leitenant. Kas vabatahtlik täna väljas oli purjetamas?

Allan. Ei, mul ei olnud kedagi, kes esimese purje juures oleks olnud.

Leitenant. Kas vabatahtlikul nii palju usaldust minu vastu on, et mina esimese purje juures võiksin olla?

Allan (aiupakkumist, nagu enne). See on mulle liiga suureks auuks, leitenandi herra!

Leitenant. Palun, palun... Kas wabatahtlik usub... et täna hõia tule on, nii lõuna aegu, sest ainult siis olen ma waba!

Allan (Karalait). Lõuna aegu jääb tule wairsemaks ja... sel ajal on preili Judithil tund...

Leitenant (Kurvalt). Ah so, ah so! Hm! Kas wabatahtlik usub... et...

Alice. Kas ei tahaks keegi noorekuraadest minu eest riht kirja ära wia?

Allan ja Leitenant (wastarad üksteist mureks)

Alice. Preili Judithile!

Allan ja Leitenant (Kargarad üles ja tolmurad Alice juurde, kuid siisgi teatava tagasihoidlikkusega, mis nende tundmuse wõrjama peab.)

Alice. Mõlemad herrad? Noh, seda paremini toimetatakse ta ära. (Ulatab kirja leitenandile.) Kumege, leitenandi herra, wõin ma seda taskurätikut sääl saada? Minu tütar on mures oma pesu eest. Ja

on loomu poolest reidi väiklane... Andke
 taskurätik siia!.. Ma ei taha Teie üle naera
 aga Teie teete ennast ilmaaegu naeru-
 vääriliseks! Ja oberst ei armasta otšel-
 lot mängida! (Wõtab taskuräti.) Minge
 nüüd, noored mehed, ja katsuge oma
 tundmusi majata, nii hästi kui võite
Leitenant! (kumardab ja lähel, Allan lähel talle
jalaniukkide pääl järele.)

Alice (hüüab.) Allan!

Allan (jääb väga vastu tahtmist ukse pääle
seisma.) Jah, tädi!

Alice. Jää, kui Sa omale rohkem walu ei
 taha teha, kui Sa kanda sundad!

Allan. Ja, aga tema lähel!

Alice. Las' ta ennast ära kõrnetab! Aga
 hoida ennast!

Allan. Ma ei taha ennast hoida!

Alice. Siis nutad Sa pärast! Ja siison
 mul waer Sind trööstida!

Allan. Ma tahan minna!

Alice. Siis mine! Aga kui Sa tagasi tul-
led, Sa noor tuisupää, siis on mul õigus
Sind väljanda.

Allan (ruttab leitenandile järele.)

Alice (kirjutab jälle.)

Kurt (sisse.) Alice, ma sain nimeta kirja,
mis mind rahutuks teeb!

Alice. Kas Sa oled Edgari juures tähelepans-
nud, sest saadik kui ta univormi seljast
ära pani, on ta teiseks inimeseks saanud.
Talgi ei oleks ma uskunud, et Kurb nii
palju teha võib!

Kurt. Sa ei võta minu küsimuse päale!

Alice. See ei olnud küsimus. See oli tea-
daandmine. Mida Sa kardad?

Kurt. Kõike!

Alice. Ja sõitis linna! Tema linnasõi-
dud toonad enesega ikka midagi
hirmsat kaasa!

Kurt. Aga ma ei või midagi ettevõtta,
sest ma ei tea, kust kohast pääletun-
gimine algab!

Alice (panes kirja kokku) Saame nõha, Kas
mina seda ära annanud olen?

Kurt. Aitad Sa siis mind?

Alice. Jah, aga mitte kaugemale, kui minu
huvid seda lubavad! Mina, see tähendab,
minu laste omad!

Kurt. Sellest võin ma arusaada! Kuuled Sa,
kui naiste kõik on, looduses, mere pääl,
igalpool!

Alice. Aga ma kuulen läbi naiste häält,
kuminat, karjumist!

Kurt. Wait! Ma kuulen ka midagi!... Ei, need
olid ainult kajakad!

Alice. Ma kuulen midagi muud, mina!... Ja
nüüd lähin ma posti pääle selle kirjaga!

II Waatus.

(Endini näit elava. Allan istub kirjutuselava
ees ja õpib. Judith seisab unse pääl.)

temmiskübar pääs ja looja käis:

Judith. Woin ma Sinu kruvirõtit laenata!

Allan (ilma üles raatamata.) Ei, seda
ei või Sa!

Judith. Sa oled viisakuseta, niipea kui
ma Sinu juurde tulen!

Allan (mittepahaselt.) Ma ei ole midagi,
aga ma nõuan, et mind rohkule jäetaks!

Judith. (tulebettepoole.) Allan!

Allan. Jah, mis on?

Judith. Sa ei pea minu pääle kuri olema!

Allan. Seda ma ei ole!

Judith. Anna mulle käsi selle pääle!

Allan (pehmelt.) Ma ei taha Sinu kätt võt-
ta, aga ma ei ole kuri! Mis Sa oieti
minust tahad?

Judith. Sa oled nii rumal, nii!

Allan. Ma pean küll seda olema!

Judith. Sa usud, et ma ainult tige olen!

Allan. Ei, sest ma tean, et Sa ka kena
oled! Sa võid kena olla!

Judith. Ja, ma ei või sinna midagi parata!

et... Sina ja leitenant metsa lõhete ja nutate.
Mispärast te nutate, üttele!

Allan (häbelis.)

Judith. Üttele seole!.. Mins ei nuta kunagi.
Ja mispärast olete teie niid mi hääd sob-
rad?.. Millest te räägite, kui te käsikäes
jalutate?

Allan (ei või vastata.)

Judith. Allan! Külle Sa näed kus ma olen ja
et ma sille hääsi midagi tcha roin, Keda
ma omale südamesse olen rötanud!... Ja
rihte nõuu tahan ma Sulle anda!.. ehk ma
küll keelt peksta ei taha. Ole valmis!

Allan. Mille pääle!

Judith. Sül tuleb pahandusi!

Allan. Kust poolt?

Judith. Säält poolt, kust Sa neid kõige vähem
ootad.

Allan. Ma olen pahandustega kaunis harju-
nud ja mimm elu ei olnud mitte mi lobus-
mis siis nürud ees on?

Judith (mõtteükkalt.) Sa raene poiss! Anna
mulle oma käsi!

Allan (annab talis oma käe.)

Judith. Waata mulle otsa!... Kas Sa ei julge mulle otsa waadata?

Allan (uitab pahemalt poolt rõlga; et omavõrrust märjata.)

Leitenant (tasapöölt.) Wabandage, ma arvasin et wabatahtlik...

Judith. Kuulge, heerw Leitenant, Kas tahate minu sõber ja usaldusemees olla?

Leitenant. Kiri preili mind areustada teha nad...

Judith. Jõh!... Üks ainus sõna!... Ärge jätke Allani maha, kui õnnetus tuleb!

Leitenant. Missugune õnnetus?

Judith. Seda saate Teie warsti näha; wõib olla tänaw veel!... Armastate Teie Allani?

Leitenant. Noormees on minu parem õpilane ja pean temast ka isiklikult temaiseloomu kindluse pärast lewma... Ja, elus on silmapilkusid, kus (toonitab) jõudu tarris on, Kanda, wostupidada, ihe sõnaga - kannatada.

Judith. See oli rohkem kui üks sõna! Teie armastate siis Allani?

Leitenant. Jah!

Judith. Siis otsige ta üles ja olge talle seltsiks!

Leitenant. See oli minu nõu, see ja muud midagi! Minu siatulekul ei olnud mingit muud otstarvet.

Judith. Ma ei ole midagi sarnast, mis Teil mõttes, arvanud!... Allani läks seda teed.
(näitab pahemale poole.)

Leitenant (lähel kõheldis pahemale poole.) Jah, ma tahan seda teha!

Judith. Tehke seda, palun Teid!

Alice (tagapööt.) Mis Sa siin teed?

Judith. Ma tahtsin omale kurrivõtit laenata!

Alice. Kas Sa ei tahaks mind silmapilguks kuulata?

Judith. Muudugi tahan ma seda!

Alice (istub sohva peäle.)

Judith (jääd seisma.) Aga ütle ruttu, mis Sul riteda on; ma ei armasta pikki kõnesid!

Alice. Könesid?.. Hää! Kammi oma juuksed üles ja pane pikk kleit selge!

Judith. Misparast?

Alice. Sest et Sa enam laps ei ole! Ja Sa oled seks liiga noor, et Sul vaja oleks enast veel nooremaks teha!

Judith. Mis see tähendab?

Alice. Et Sa juba mehele mineku eas oled!
Ja et Su riided mitte kohased ei ole.

Judith. Siis tahan ma seda teha!

Alice. Sa said siis aru?

Judith. Jah!

Alice. Ja meie oleme ühel nõuel?

Judith. Täitsa!

Alice. Kõigis punktides?

Judith. Ka kõige õnnemates!

Alice. Tahad Sa rihtlasi ka Allaniga mängimist järele jätta?

Judith. Asi lähel siis tõsiseks?

Alice. Jah!

Judith. Siis väime kohe päale hakata...
(on tennise-lööja kõrvale pannud, lasel oma

jalgratta. Klüidi maha ja köidol oma patsi päsi
päale kokku, rötal omu emu juuksetest nöe-
la ja pistal juukses kokku.)

Alice. Võoras majas ei tchta mitte toaletti!

Judith. Olen ma nii häa?.. Siis olen ma
valmis! Tulgu nüüd, kes julgeb!

Alice. Nüüd näed Sa vähemalt mõistlik
mäja!.. Täta nüüd Allan rahule!

Judith. Ma ei saa aru, mis Sa sellega mõt-
led.

Alice. Kas Sa ei näe, et ta kannatab!

Judith. Siisgi, ma annan, et ma seda tähele
olen pannud, aga ma ei tea, mis pärast.
Mina ei kannata mitte!

Alice. See on Sinnjõud! Aga ühel päeval, ah-
ja, küll Sa seda juba tundma õpid... Mine
nüüd koju ja ära uneta - et Sul piisk kleit
seljas on.

Edith. Kas peab siis teist moodi kõndima?

Alice. Katsu!

Judith (katsus kui daame käia.) Oo, mul on pakk
jala küljes, ma olen kammitsas, ma ei saa
enam jooksta.

Alice. Ja, laps, nüüd algab teine tee, pikk teekond sellele teadmatusetele vastu, mida ette tead, millest aga ometi silmakirjaks tegema pead, nagu ei tunnaks teda!..

Lühikesed sammud! Ja aeglasemad, palju aeglasemad! Lapsekingad visatakse ära ja Sa saad nõõridega saapad!

Judith, Sa ei mäleta, kuidas Sa lapsesokid ära panid ja kingad said; seda tean mina!

Judith. Seda ei rõi ma küll kunagi sallida!

Alice. Ja ometi pead Sa seda! Pead!

Judith (lähel ema juurde ja suudleb teda kergelt põse pääle; lähel tähtsalt, nagu mõni daam, unustab aga jalgratta tüüri, maha.)

Jumalaga!

Kurt (paremalt poolt.) Oled Sa juba siin?

Alice. Jah!

Kurt. Kas ta tagasi tuli?

Alice. Jah!

Kurt. Kuidas ta tuli?

Alice. Paraadis! Ta on siis obersti juures käinud. Kaks arutähte rinnas.

Kurt. Kas? Mõõgaordo pidi ta teenistusest
lahkumiseks saama, seda ma tean.
Mis see teine siis on?

Alice. Ma ei tunne neid; aga see oli malge
riist punase risti sees!

Kurt. Nii siis Portugali oma!... Las ma järele-
mõtle! - Kuule! - Kas ei olnud tema ar-
tiklites ajakirjas mitte karanteeni asu-
tustest Portugali sadamates juttu?

Alice. Ja, nüpalju kui ma mäletan!

Kurt. Ja ta ei ole ial Portugalis olnud?

Alice. Mitte ialgi!

Kurt. Aga mina olin!

Alice. Misparast oled Sa nii jutukas?

Tema kuuleb niikasti ja tal on nii hästi
meelepidamine!

Kurt. Kas Sa ei usu, et Judith temale selle
arumärgi kodu on toornud!

Alice. Ei, tead Sa - on piirid olemas...

(Tõuseb üles.) ja Sa oled neist üle astunud

Kurt. Peame meie müüa tülli minema?

Alice See on Simu teha! Ära puutu minu

huridesse!

Kurt. Kuu nad minu omadele risti vastu
lõhevad, pean ma neisse puutuma, kui-
gi ettevaatlikult... Sääl ta on!

Alice. Nüüd tuleb!

Kurt. Mis tuleb?

Alice. Saame näha!

Kurt. Peaks võitlus-tulems, see piiramise
sisukord on mind jõuetuks teinud. Kuid
ei ole teinud saarel enam rihtgi sõpra!

Alice. Oota aga!... Istu siia poole, ta võtab
omale muidugi lentooki - siis ütlen ma
Sulle ette!

Kapten (lagapost, paanade uniformis, lõõga-
ja Portugali Kristuse-ordolihed rinnas.)

Tere! Siin on kokkusaamise koht!

Alice. Sa oled väsinud! Istu!

Kapten (istub nagu seda mõlemad ei oodanud,
pahemale poole sõbra päält.)

Alice. Tee oma sääl mõnusaks!

Kapten. Siin on nii häa! - Sa oled liiga
sõbralik!

Alice (Kurtile) Ole ettevaatlik! Tal on kahtlus
meie vastu!

Kapten (uiseralt) Mis Sa ütled?

Alice (Kurtile) Ta on kindlasti joonud!

Kapten (Karedalt) Ei, seda ei ole ta!

(Waisus.)

Kapten. No-oh? Millest te juttu ajasite?

Alice. Ja Sina?

Kapten. Waatad Sa minu auutähti?

Alice. Ei!

Kapten. Ma usun seda, sest Sa oled Kade. -

Muidu soovitakse auutähe saamiseks õnne.

Alice. Meil on see au!

Kapten. Meie saame nad loorberi pargade
asemel, mis näitlejatele antakse.

Alice. See käib pargade kohta seinä pääl,
kodus, tornis. -

Kapten. Mis Sa oma venna käest oled
saanud!

Alice. Wait - Sina!

Kapten. Ja mille ees ma kaks kümme viis
aastat pidin kurnardama ja mille paljas-

tamiseks mul kakskümmend viis aastat
ära kulus.

Alice. Sa oled minu vennaga kokku saanud?

Kapten. Tihti!

Alice (on pööratud.)

(Waikus.)

Kapten. Koh, Kurt! Sa ei itle ju midagi!

Kurt. Ma ootan!

Kapten. Kuule, Sa tead ometi suurt uudist!

Kurt. Ei!

Kapten. Mul ei ole see just lõbus, et mina
see olen, kes seda ette toob...

Kurt. Räägi aga!

Kapten. Soodarabrik on pankrotti jäänud!

Kurt. See on väga paha! kuidas saäl siis
Sinuga on?

Kapten. Väga häa, sest ma olen oma paberid
agstasti ära müünud.

Kurt. Seda oled Sa hästi teinud!

Kapten. Aga kuidas saäl siis Sinuga on?

Kurt. Hall!

53.

Kapten. Sääl oled Sa ise süüdi! Sa oled
aegsasti ära müüma või uusi aktsiaid
rõõmsa pidanud.

Kurt. Siis oled ma need ka kaotanud.

Kapten. Ei - ei! Siis oled ühisus ennast hoi-
da suutnud.

Kurt. Mitte ühisus, vaid juhatuse; ja mina
nägin mites aktsiaid ainult korjondust
juhatuse häaks.

Kapten. Võib see raatlemise viis Sind päästa!
Selles on praegu küsimus.

Kurt. Ei, ma pean kõik käest ära andma!

Kapten. Köik.

Kurt. Ka korteri, mööblid!

Kapten. See on ju hirmus!

Kurt. Ma olen juba pahemat läbi teinud!

(Waikus.)

Kapten. Nii lähed, kui võiksid spekuleerida
tahavad.

Kurt. Sa paned mind imestama; sest Sa
tead, kui ma alla ei oleks kirjutanud, siis
oleks mind koikotteitud...

Rannaalariikude kõrvaltteenistus, mere töölised, põhjatu kapital, põhjatu nagu okean, inimesearmastus ja rahvusline võit...

Nõnda kirjutasite teie ja lasksite tükkida! Ja nüüd nimetad Sa seda spekulermiseks!

Kapten (liigutamatult.) Mis Sa nüüd mõtled tcha?

Kurt. Ma pean küll oksjoni pidama!

Kapten. Seda teed Sa õieti!

Kurt. Mida Sa mõtled?

Kapten. Mida ma ütlesin... Siin (aeglaselt) tulevad nimelt teatarad muudatused...

Kurt. Siin saarel?

Kapten. Jah!... Nõnda näituseks... rohelise talase Sinu korter ühe teise, lihtsama vastu ümber...

Kurt. Waata, waata!

Kapten. Jah, on nõu karanteni saare mereäärsel poolel riiad veel äärde!

Kurt. Minu esialgne mõte!

Kapten (Kuivalt.) Seda ma ei tea, ma ei tunne
Sini mõtteid selle asja kohta... Pääle-sel-le
on see päris häa, et Sa nüüd mööblid käest
ära andma pead, siis läheb see - skandal -
tähelepanematalt mööda!

Kurt. Kuidas?

Kapten. Skandal! (Tõuseb üles.) Sest see on
skandal, kui sulle kohale tuleakse ja ko-
he kõiksugust äri hakatakse ajama, mis
perekonnale pahandusi toovad, perekon-
nale kõige rohkem!

Kurt. Kõige suuremad pahandused on
küll minul!

Kapten. Ma tahan sulle midagi ütelda,
mu armas Kurt. Kui Sul mind selles
asjas toeks poleks olnud, oleks Sul koht
läinud.

Kurt. Ka seda!

Kapten. Sul on natukene raske korralik
olla! Sina teenistuse üle on kaevatud.

Kurt. On see kaebtus põhjendatud?

Kapten. Jja! sest Sa oled - oma muude luugu-
pidamise viiart omaduste pääle vastamata

hooletu inimene! — Ärta väägi mulle
rahele! Sa oled näga hooletu!

Kurt. Kuu imelik!

Kapten. Aga nagu öeldud, nimetatud
muutus saadetakse väge pea toime!
Sa ma tahaksin Sulle nõu anda oksjoni
otsekohi ära pidada, või altkäe ära müüa
Katsuda.

Kurt. Altkäe? Kas ma siin ostjat leian?

Kapten. Sa ei ära ometi mitte, et mina
Sina müügid oma hooli alla nõtaksin?
Sest saaks tore lugu — (sõnu nagu määlja tõugates)
hui, is eäranis, kui selle pääle mõtleda,
mis varem kord — juhtunud...

Kurt. Mis see oli? Mõtled Sa selle pääle,
mis mitte ei juhtunud?

Kapten (pöörab jutule teise külje.) Alice on
nii rait! Mis Sul on, ra' tüdruk? Sul ei ole tuju!

Alice. Ma istun ja mõtlen...

Kapten. Täna ristike! Sa mõtled? Sa pead
aga ruttu mõtlema, korrekt ja teraralt, kui
see aitama peab! — So! mõtle nüüd!

üks, kaks, kolm! Kaha! Sa ei või... Noh,
siis aitan ma Sind... Kus Judith on?

Alice. Ta on Kusagil.

Kapten. Kus Allan on?

Alice (rait.)

Kapten. Kus leitenant on?

Alice (rait.)

Kapten. Kuule õige, Kurt! Mis tahad Sa
niiud Allaniga tcha?

Kurt. Tcha?

Kapten. Jah, suurtüri värs teda pidada ei
õi Sa omati enam!

Kurt. Võib olla mitte!

Kapten. Sa pead temale odaranna järele
polgu otsima, üleväl põhjapool rahest.

Kurt. Põhjapool?

Kapten. Ja! Või kui Sa teda midagi prak-
tilist ärs õppida lasta tahaksid, otsekohes-
elt öeldud, - ma paneksinta Sinu asemel
kukugi kontorisse!... Mis pärast mitte?

Kurt (rait.)

Kapten. Meie edenenuud ajajärgus! Tja!
 Alice on haruedaselt noisne!... Ja, mu
 lapsed, see on see du kiiskur kiigelaud:
 kord istud ülend ja raotad ukhelt ringi,
 kord istud all ja siis jõuad jälle üles!
 Ja nõnda edasi! So, see oli see asi, ja!
 (Alicele.) Ütlesid Sa midagi?

Alice (raputab pääd.)

Kapten. Meile võib mõne päeva jooksul
 külaline tulla! Kõrge külaline!

Alice. Kes siis?

Kapten. Waata! Sa tunned huritust!
 Küind võid Sa maha istuda ja arvata,
 kes tuleb ja selle aja sees võid Sa seda
 kirja lugeda, veel kord! (Ulatas tulle lah-
tise kirja.)

Alice. Minu kiri? Lahti murtud? Posti päält
 tagasi?

Kapten (tõuseb üles.) Ja, minas kuu perekonna
 päa ja kuu Sinu eestkostja, valran pere-
 konna pühamate huride üle ja lõiskan
 raudse Käega iga katse puruks, kuriteolise

kirjanahetuse abil perekonnasiidemeid
murda takta! Tja!

Alice (purustatud.)

Kapten. Ma ei ole mitte surnud, Sina aga
ära saa kirjaks just nüüd, kus ma meid
kõiki teenimata alandusest päästa tahan,
teenimata vähemalt, mis minusse puu-
tub!

Alice. Judith! Judith!

Kapten. Ja Halaferrus? - Pean mina see
olema? Pa-h! (Lähes tagaarsust ära.)

Kurt. Kes on see mees?

Alice. Seda ma ei tea!

Kurt. Meie oleme löödud!

Alice. Fah! Kahtlemata!

Kurt. Mind on ta paljaks näinud, aga
nõnda osavasti, et ma tema pääle
kannata ei saa.

Alice. Oo! Just vastuoksa! Sa oled tema
wõlglane.

Kurt. Kas ta teab, mis ta teeb?

Alice. Ei, seda ei usu ma mitte. Ja käib

oma loomuse ja oma loomusunni jä-
 ule, ja niid näib ta saäl toetust
 leidvat, kus õnne ja õnnetust näija-
 jagatakse.

Kurt. See on küll oberst, kes siia tuleb.

Alice. Kist küll! Ja selle pärast peab
 Allan ära minema.

Kurt. Leidad Sa selle õige olenat?

Alice. Ja-a!

Kurt. Siis lähemad meie teed lõhku!

Alice (valmis minema). Natukene!

aga meie saame juba jälle kokku!

Kurt. Kist küll!

Alice. Ja tead Sa kus?

Kurt. Siin!

Alice. Aitavad Sa seda?

Kurt. See on kerge! Tema võtab selle
 korteri ja ostab mööbli.

Alice. Seda usun ma ka! Aga ära
 jätä mind maha!

Kurt. Mitte nii rõhese pärast!

Alice. Hääd päeva! (Lähed.)

61.

Kurat. Hääd päeva!

III Waatus.

(Seesama näitelava, aga väljas pilvis
ja sadab vihma. Alice ja Kurt tulevad
tagastuksest vihmamantlite ja vihmase-
narjudega.)

Alice. Küiid olen ma Sind siis siia saanud
Kurt, ma ei saa nii halastamata olla, et
Sulle Sinu omas majas teretulemast
ütelda...

Kurt. Oo! Misparast mitte! Mind on kaks
korda panditud... ja veel rohkem...
Mulle ei tee see midagi!

Alice. Kas tema Sind siia kutsus?

Kurt. See oli peaaegu käsk, aga ma ei saa aru, mil põhjusel!

Alice. Ta ei ole ometi Sinu ülem?

Kurt. Ei! Aga ta on ennast siin saarel kuningaks teinud! Ja kui keegi vastu paneb, siis nimetab ta obersti nime, ja siis kumardavad kõik! Kuule, Kas oberst täna tuleb?

Alice. Teda oodatakse, aga midagi kindlat ei ole teada. - Istu!

Kurt (istub.) Siin on kõik muutmaks jäänud!

Alice. Ära mõtle selle peäle!... Ära kisu wana walu jälle lohti!

Kurt. Wana walu? Ma leian selle ainult veidi imelikult olevat! - Imelik, nagu see mees! Kas tead, kui ma kui noor mees temaga tuttavaks sain, põgenesin ma tema cest... Ta tuli aga mulle järele, meelitas, pakkus oma abi ja köitis mind... Ma kardasin oma põgenemisekatsed,

aga asjata... Müüd olen ma tema või!

Alice. Jah, mis pärast? Tema on Sulle rõõgu,
Sina aga oled rõiglane!

Kurt. Selle järele kui ma oma varanduse o-
len kaotanud, pakkus ta ennast, et allani
läbi eksami aidata...

Alice. Seda pead Sa kallilt maksma!...
Oled Sa veel riigipäeva kandidaat?

Kurt. Jah, niipalju, kui ma näha võin, ei
ole takistusi olemas!

(Waikus.)

Alice. Kas Allan tõesti tänas reisis?

Kurt. Jah, kui ma seda takistada ei
või.

Alice. See rõõm oli ürikene!

Kurt. Ürikene, kui kõiks muu pääle elu ene-
se, mis hirmus pikk on!

Alice. Jah, seda ta on!... Kas Sa ei taha
kõrral tuppä minna ja säääl oodata?

Jah, kui ta Sind ei piina, — see ümbrius,
— siis piinas ta mind!

Kurt. Kiri Sina seda nii soovid!

Alice. Ma häbenen, häbenen nii, et ma sure-
ra tahaksin - aga ma ei saa seda muuta!

Kurt. Lähme siis, Kiri Sa tahad!

Alice. Töölegi tuleb keegi! (Käed lähemad põhe-
male poole tuppa.)

Kapten ja Allan (tagapoolt, mõlemad univor-
mis ja mantelid.)

Kapten. Istu süa, mu poiss, mul on Sinuga
rääkida! (Istub leentooli.)

Allan (istub põhemale poole tooli pääle.)

Kapten. Täna sadab vihma; muudu istusin
ma siin nii häämellega ja rastasid välja
mere pääle.

(Waikus.)

Kapten. No-oh? Sa ei taha reisida?

Allan. Ma ei jäta häämellega oma isa ma-
ha!

Kapten. Ja - Sinu isa! Ta on väga õnnetu
mees! (Waikus.)

Kapten. Ja vanemad soovivad hanna aru, mis
nende lastele kõige parem on! See tähendab -

on ju vandid! Hm!.. Kuule, Allan! Oled
Sa oma emaga veel mingisuguseses ihen-
duses?

Allan. Jah, ta kirjutas rahetevahel!

Kapten. Tead Sa, et tema Sinu eestkostja on?

Allan. Ja - a!

Kapten. Kuule, Allan! Tead Sa, et Sinu
ema mulle volituse on andnud oma ase-
mel otsusitcha?

Allan. Seda ei teadnud ma!

Kapten. Kiind tead Sa seda igatahes! Ja
sellepärast on väelus Sinu elutee üle lõpe-
tatud!.. Sa lähed siis põhjamaale.

Allan. Mul ei ole aga raha.

Kapten. Seda olen mina Sulle müretsenud.

Allan. Sarnasel korral pean ma oma onu ai-
melt tänama!

Kapten. Sa oled tänuelik, Sina - mitte kõik
ei ole seda!.. Hm!.. (Räägib naljumini.)

Oberst... tumed Sa obersti?

Allan (nõutust.) Ei, ei mitte!

Kapten. Oberst (rõhutab) on minu isaara:

line sõber - (uutab) nagu - Sa - võib olla -
 tead! Hm! O. Gerst on minu perekonna vastu
 tu huritust tunda tahtnud, minu oma
 ja minu naese oma vastu. O. Gerst suu-
 tis oma vahelsobitusega roha murtseda,
 mis Sinu õpekursuse lõpetamiseks tar-
 vis läheb! - Niiid tunned Sa minu
 kohustusi ja Sinu isa kohustusi - ober-
 ti vastu... Kas olen ma selgesti küllalt
 rõõkinud?

Allan (kumardab.)

Kapten. Mine niiid ja pane oma asjad kok-
 ku! Raha saad Sa laevasilla juures! Ja
 niiid jumalaga, mu pois! (Uutab talle ühe
sõrme.) Jumalaga! (Tõuseb üles ja läheb
jälle paremale poole.)

Allan (üksinda; seisab murest ja raatab tees-
ringi.)

Judith (tagapoolt, kottmütsi ja rib maraajuga;
muide õige hasti riides, pikas kleidis, juuksed
ülekkammitud.) Sina oled, Allan?

Allan (pöörab ümber, raatab teuselt Judithi.)

67.

On see Judith?

Judith. Sa ei tunne mind ära? Alga kus
Sa nii kaua oled? - Mille järelle Sa
raastad? Minu püksid kleit... ja minu
juuksid... Sa ei ole seda enam tähele pan-
nud...

Allan. Ei!

Judith. Kāen ma kui naene wälja?

Allan (pöörab enesetemaist kõrrale.)

Judith (tõsiselt) Mis Sa siin teed?

Allan. Ma jätsin jumalaga?

Judith. Mis? - Sa pead - reisima?

Allan. Ma pean põhjamaale teenistusse
minema.

Judith (puudutatult) Põhjamaale? Kudas
pead Sa reisima?

Allan. Täna!

Judith. Kes seda wälja on mõelnud?

Allan. Sinu isa!

Judith. Seda wõisin ma aurata! (Käib toas
ringi ja lööb jalaga rästusmaad.)

Ma tahaksin, et Sa tänaseks jääksid!

Allan. Et oberstiga kokku püütuda!

Judith. Mis tead Sina oberstist?.. Pead Sa tingimata ära sõitma?

Allan. Mul ei jää teist valikut! Ja nüüd tahan ma seda ise.

(Waikus.)

Judith. Mis pärast tahad Sa seda nüüd?

Allan. Ma tahan siit ära! Välja maailmas!

Judith. Siin on liiga kitsas! Ja, ma mõistan Sina, Allan; siin on väljakonna-
tamata! - Spekulatsioonide - soodaga ja inimestega!

(Waikus.)

Judith (tõsise liigutisega.) Allan, mul on nagu Sa tead, see õnnelik loomus, et ma mitte kannatada ei suuda, - aga - nüüd hakkab ma seda juba suutma.

Allan. Sina?

Judith. Jah! - Nüüd hakkab ma seda suut-
ma! (Ta suub oma mõlemad käed rinna-
raste.) Oh - kuidas ma kannatan!
Oh!...

Allan. Mis Sul on?

Judith. Ma ei tea mitte! Ma lämben ära!
Ma arvan, mis sünn! (Karjus.) Oh! ...
Kõnda see on! Kõnda see on... Hapsed
poisid!

Allan. Ma peaksin naeratama, kui ma nii
halastamata oleksin, kui Sina!

Judith. Ma ei ole mitte halastamata, aga ma
ei oskanud seda paremini!.. Sa ei tohi
ära sõita!

Allan. Ma pean!

Judith. Siis sõida!.. Aga anna mulle mi-
dagi mälestuseks!

Allan. Mis on mul anda?

Judith (siigantõsise rõhuga.) Sina!.. Ei, ma ei
süüda seda ära kanda! (Karjus ja haavad
omal rinnust kinni.) Ma kannatan, - ma
kannatan... Mis oled Sa minu jaoks
tunud? Ma ei taha enam elada! - Allan,
ära mine mitte üksinda! Läheme ühes-
koos; ja siis rötame väikese paadi, väikese
valge paadi - ja siis purjetame merele,

aga täispühjudega – tuul puhub peri –
 ja siis ajame paadi ümber – väljas, õige
 kaugel väljas, kus merelima rga mereäämb-
 likka ei ole. – Mis? Räägi! Aga me oleme
 eile purjesid pesema pidanud – nad pea-
 rad üsna valged olema – ma tahan sel
 silmapilgul midagi valget näha – ja siis
 pead Sa mind käevarre päale rötma ja
 minuga ujuma, kuni Sa ära väsid – ja
 siis räjume – (teise häälega)... Sellis
 on stiili! palju rohkem stiili, kui sin ku-
 ralt ümberjooksta ja kirjadega intrige-
 rida, mida isa lakti muuab ja millega
 ta meid mõnnitab. Allan! (Ja rötas
ta kätet kinni ja roputas.) Kuuled Sa?

Allan (Kes läirivate silmadega teda vaadand
on.) Judith! Judith! Misparast kõike seda
 mitte rorem?

Judith. Ma ei teadnud seda ju; kuidas võisin
 ma ütelda, mida ma ei teadnud?

Allan. Ja nüüd pean ma Sinu juurest ära
 reisima! Aga, see on siiski kõige parem ja
 imeline tee!

- ära saime teie!... Ma ei voi meiega röstelda, -
 egiis in'kes...

Judith. Ära räägi oberstist!

Allan. Kas ei ole see tösi?

Judith. See on tösi ja ei ole tösi!

Allan. Võib see täitsa valeks minna?

Judith. Ja, nüüd ta läheb! Tunni aja pärast.

Allan. Pead Sa söna? Ma võin oodata, ma
 võin kannatada, ma võiks tööd teha!..

Judith!

Judith. Ära mine veel ära! - Kivi kava pean
 võtama?

Allan. Üks aasta!

Judith (hõisates). Üks? Ma tahan tuhat aas-
 tat oodata, ja kui Sa siis ei tule, käänan

ma taavarõlvi tagumpidi, nii et päike õhu-
 tist üles tõuseb. - Wait, keegi tuleb! -

Allan, meie peame lahkuma... Wait! -

Wõta mind kaissu! (Kad. kaisutavnd.)

Äga Sa ei tohi mind suudelda! (Pöörab
 päia ära.) So, mine nüüd! - Mine

nüüd!

Allan (Lähel tagapoolle ja võtab mantli ümber.
Selle järel lendarad nad teineteise kaissu, nõnda
et Judith mantlisse ära kaob, ja suudlevad sil-
mapilgu. Allan ruttab välja. Judith riskub
ennast otseldi sohva pääle ja nuutsus. Allan
tuleb uuesti sisse ja langib sohva ette põlvili.)
 Ei, ma ei või minna! Ma ei või nüüd
 Sinu juurest ära minna, nüüd mitte enam!

Judith (tõuseb üles.) Kui Sa teaksid, kui ilus
 Sa praegu oled, kui Sa ennast näha võik-
 sid!

Allan. Wait! Mees ei või ilus olla! Aga sina,
 Judith! Sina - et Sa - ma märkasin
 küll, kui Sa kena oled, siis tuli üks teine
 Judith nähtavale... see on minu!... Aga
 kui Sa mind petad, siis süü on ma!

Judith. Ma usun, ma süün nii kui nii!... Co,
 et ma nüüd süüa võiksin, just nüüd,
 kus ma õnnelik olen!..

Allan. Keegi tuleb!

Judith. Las' nad tulla! Ma ei kardä nüüd
 midagi enam teevs' ilmas! Aga ma

tahaksin, et Sa mind mantli alla
 rötad (ta teeb nii, nagu peidaks ta ennast
mantli alla) ja minuga põhjamaale len-
 dad. Mis peame meie põhjamaale te-
 gema? Tahimeesteks hakkama... sulg
 kübara küljes... selles on stiili ja see
 sünnib sulle hästi... (mängis oma
juustega.)

Allan (suudleb tema sõrmotsi - üheteise järele-
sellejärele suudleb tema saabast.)

Judith. Mis Sa teed, noor tuisupää? Sinu
 suu saab ju mustaks! (Tõusis ägedalt
üles)... Ja siis ei või ma Sind enam
 suudelda, kuni Sa ära lähed!... Tule,
 ma lähen Sinuga ühes!

Allan. Et, siis pannakse mind rangi!

Judith. Ma lähen Sinuga ühes rangi!

Allan. Seda Sa ei tohi!... Küüd peame mis
 lahutama!

Judith. Ma ujun aurupaadile järele... ja
 siis hüppad Sa vette ja päästad mind, ja
 siis pannakse see ajalehte, ja siis võime en-
 nast ära kihlata! Kas teeme nõnda?

Allan. Sa võid veel nalja keita, Sina! Sul

Judith. Nutta võib ikkagi veel! Äta nüüd jumalaga! (Äd tormavad teineteise kaissu, selle järel lähel Allan tagumise ukse kaudu äras, mis lahti jääb; nad kaalusid tavad endid väljas rihma käes.) Sul

Allan. Sul sadab rihma pääle, Judith!

Judith. Mis hoolin ma sellest!

(Äd kisuvad end lahti; Allan lähel; Judith seisab veel rihma ja tuuli käes, mis tema juukseid ja keiti rebib. Kuna ta torkurätkuga lehvitas. Judith tormab selle järel sisse, viskab ennast sohva peäle ja peidab oma näo käte vahel.) Sul

Alice (tuleb sisse, astub Judithi juurde.) Sul

Mis see on? Oled Sa haige? - Tõuse üles, et ma Sulle otsa võin vaadata!

Judith (ajab ennast üles.) Sul

Alice (vaatab teda teraselt.) Sa ei ole mitte haige!... Aga Sind ma ei tröösti! Sul

(Lähel paremale poole välja.) Sul

Leitenant (tagaseinas.) Sul

Judith (tõuseb üles, rätab oma mantli ümber)

Saatke mind telegraafi kontorisse, palun,
leitnandi keeva!

Leitenant. Kui ma peilist teenida tahan... aga
ma ei usu mitte, et see siinrib!

Judith. Seda parem! See on just minu tahtmine,
et teie mind kompromitterima peaksite -
kuid ilma eresepettuseta!... Minge es!

(Nad lähevad tagumise ukse kaudu ära.)

Kapten ja Alice (puumalt poolt; Kapten iga-
päevasei unisornis.)

Kapten (istub leentooli.) Lase ta sisse!

Alice (läheb pahemale poole ja teeb ukse lahti;
sulle järele istub ta sohva pääle.)

Kurt (pahemalt poolt.) Sa tahad minuga rääki-
da?

Kapten (sõbralikult, aga vähe ülesvõlt allu.) Ja,
mul on sulle midagi tähtsat ütelda! -
Istu!

Kurt (istub pahemale poole tooli pääle.) Ma kum-
lan!

Kapten. Nii siis!... (iragu kõnet pidades.)

Sa tead, et karanteeni asi meie juures
langemas on, vausti terve aastabada...
hm!

Alice (Kurtile.) Riigipäeva kandidaat räägib!

Kapten. Aga meie aja kuulmata edene mist
tähelepannes...

Alice (Kurtile.) Läbikäimise asjanduses miin-
dugi!

Kapten ... kõiksugustel põldudel mõtleb ra-
litsus asja laiemale alusele seada. Selleks
on arstivalitsus inspektorid nimetanud - ja...

Alice (Kurtile.) Ja ütleb kirkkirjutajatele ette...

Kapten. Sa pead seda nüüd riimaks teada
saama! Mina olen tervishoiu inspekto-
riks nimetatud! -

(Waihus.)

Kurt. Ma soovin õnne ja teen sellega oma
esituokülaskäigu.

Kapten. Meie isiklik rahakord jääb meie su-
guluswidemate põhjal muutmataks! Pääle
selle, et millestgi muust rääkida! - Sinu
poeg on minu nõudmise päale rihte jalga-
kõie rügementi põhjamaale nimetatud.

Kivt. Ma ei taha aqa seda!

Kapten. Sinu tahtmine peab käesoleval juhtumisel ema soovidele alla andma... ja et ema mulle solituse on andnud otsusteha, siis olen ma ülervalnimetatud otsuse teinud.

Kivt. Ma imestan Sind!

Kapten. On see kõik, mis Sa sellsilmapilgul tunned, kui Sa oma pojast pead lahkuma? Kas Sul teisi puhasinimeisi tundmusi ei ole?

Kivt. Sa arvad, ma peaksin kannatama?

Kapten. Jah!

Kivt. See rõõmustaks Sind, kui ma kannataksin; Sa sooviksid, et ma kannatan?

Kapten. Võid Sa kannatada, Sina?... Kord kukkusin ma maha ja jäin haigeks - Sa olid sääl juures... ja ma mäletan ainult, et Sinu nägu varjarnata rõõmu avaldas.

Alice. See ei ole õige! Kivt istus terve öö Sinu roodi juures ja rahustas Sind, kui

südametunnistuse piinad liiga raskes
laskid... aga kui Sa tead, mis said, oled
Sa tänamata...

Kapten (ilmas et ta olicet kuulunud olesis.)

Nõnda siis, Allan lahkus meist!

Kurt. Kes selleks raha annab?

Kapten. Selle eest olen mina juba hoolitsenud,
see tähendab meie, üksikisuse, kes noore-
rahe tuleviku vastu hõivust tunneb!

Kurt. Ühisus?

Kapten. Jah! — Ja et Sa näed, et kõik oietion
toimetatud, võid Sa süü nimetamise raha.
(Ulutab talle paberid.)

Kurt. Nimetajad? (Loeb paberid.). Kees on
santimisetehted!

Kapten. Nõmetsa seda nii!

Kurt. Oled Sa minu poja häälis santinud?

Kapten. Kas Sa nüüd jälle tänamata oled?

Tänamata inimene on kõige raskem koorem,
mis maasikera konna!

Kurt. Siis olen ma kodanliselt sünnud! Ja
minu kandidatuur on otsas!...

Kapten. Missugune kandidatuur?

Kurt. Riigipacewa valimistel.

Kapten Selle pääle ei ole Sa ometi kunagi mõelnud!.. Sida rõhem, et Sa aimama oleks pidanud, et mina, kui kõige vanem siin, oma isikut ülesseada tahtsin, keda Sa nähtavasti arvesse ei ole võtnud!

Kurt. Koh, siis on otsas, ka sellega!

Kapten. Sind ei pöru nähtavasti midagi.

Kurt. Sa oled kõik võtnud! Tahad Sa veel rõhem saada?

Kapten. On Sul veel midagi? Ja on Sul mitte midagi etteheita? Mõttele hästi järele, kas Sul mitte midagi etteheita on?

[Waiatus.]

Kurt. Oieti ütelda, mitte midagi! Kõik on korrekst ja seaduslikult toimetatud, nagu arusate kaaskodanikkude rahel igapäevases elus!..

Kapten. Sa ütled seda niisuguse ükskõiksusega, mida ma tsüüniliselt nimetada tahaksin. Aga Sinu terve loomus on tsüüniline, mu

armas Kert, ja on silmapilkusid, kus ma valmis oleksin Alice arvamisega Sinu kohta ühinema, et Sa silmakirja teener, esimest sorti silmakirjateener oled!

Kert (rahulikult) On see Alice arvamine?

Alice (Kertile) Kord oli see nii! Aga nüüd mitte enam, sest et seda ära kanda, mis Sina kandnud oled, nõuab kangelasmeelt või midagi muud!

Kapten. Ma arvan, et meie nüüd oma läbirääkimised lõpetada võime. Mine, Kert, ja jäta Allaniga jumalaga; ta sõidab järgmise paadiga!

Kert (tõuseb üles) Juba? — Noh! Ma olen pahemat läbi teinud!

Kapten. Ja, seda ütled sa nii sagedasti, et ma eneselt küsima hakkasin, mis Sul Americas juhtus.

Kert. Juhtus? Ja, mul juhtus õnnetus! Ja see on iga inimese vastumaidlemata õigus õnnetusest tabatud saada.

Kapten (torawalt) On oma süü läbi onnetust;
kas nii oli?

Kurt. See on südametunnistuse asi!

Kapten (lühidalt) On Sul südametunnistus?

Kurt. On hunt ja on lammasid; inimesele ei ole see auuks lammas olla! Aga ma tahan seda siiski olla, ennem, kui hunt!

Kapten. Sa ei tunne seda wana tööle, et iga inimene oma õnne sepp on?

Kurt. On see tööle?

Kapten. Ja Sa ei tea mitte, et oma enese jõud...

Kurt. Siiski, seda tean ma pärast seda tööle, kus Sind Sinu enese jõud maks jaättis ja Sa põrandal lamasid!

Kapten (tõstab häält) Auuvääriline mees; nagu allakirjutaja - ja, waata mulle otsa - ma olen viiskümmend aastat töidelnud - ühe ilma vastu; aga ma olen riimati mängu roitnud, püsivuse, kohus truuduse, tahtjõu ja - auususe läsi!

Alice. Pa peaksid seda laskma teisi ütelda!

Kapten. Teised ei tee seda, sest nad on kaeldad! Päide - sel - le! Siia oodata - takse külatist. Minu tütar, Judith, saab täna oma tulevasega kokku... Kus on Judith?

Alice. Ta on võlgas!

Kapten. Wihma näes? Lase teda kutsuda!

Kurt. Wahest võin ma nüüd minna?

Kapten. Ei, oota!... Kas Judith riides on? Korralikult?

Alice. Jah, lähes korda... On Sul obersti kindel sõna, et ta tuleb?

Kapten (tõuses ääres). Jah, see on, ta tahab tulla... ootamata, nagu öeldakse!... Ja ma ootan igasilmapilk tema telegrammi! (Lähel pa - remale poole.) Tulen kohe jälle tagasi.

Alice. Sääb nägid Sa seda meest nüüd täielikult! On see inimene?

Kurt. Kuu Sa minulult seda esimest korda

Küsisid, wõistaw ma: ei! Niiid aru-
ma, et see kõige igapärasem inimene on,
keda ma kannab... Wõib olla olemine
meie ka naturaalse sarnased? Tarvitame
inimesi ja siindsaid juhuseid!

Alice. Ta on Sind ja Sinu omaksed elawalt
ära söönud... ja Sina kaitses teda?

Kurt. Ma olen pahemat läbi teinud... See
inimesesööja on minu hinge puutuma-
ta jätnud - seda ei suutnud ta ära
neelata!

Alice. Mis „pahemat“ oled Sa läbi teinud?

Kurt. Seda küsisid Sina?...

Alice. Oled Sa üleannetu?

Kurt. Ei, ma ei taha seda olla; ja sellepärast...
ära küsi teist korda.

Kirsten (paremalt poolt.) Sääl oligi juha tele-
gramm! Ole nõnda häa ja loe, Alice,
sest ma näen nii halvasti!... (Istus
uhkest krentooli.)... Loe! - Kurt, Sul ei
ole tarwis ära minna!

Alice (Loeb esiti ruttu ja tasa, näeb kohmetanud

wälja.)

Kapten. No-oh? Kas ta ei meeldi Sulle?

Alice (waiakile ja waatab teraselt Kapteni.)

Kapten (ironiliselt.) Kelle käest ta on?

Alice. Ta on obersti käest!

Kapten (rahulolles.) Võisin juba arvata!... Mis siis oberst ütleb?

Alice. Ta ütleb: „Preili Fudithi ninaka telefoni-teate tagajärjel loen ma meie tutruse lõpetatuks – igavesti!“ (Waatab teraselt Kapteni.)

Kapten. Veel kord, kuis ma paluda tohin!

Alice (loeb ruttu.) „Preili Fudithi ninaka telefoni-teate tagajärjel loen ma meie tutruse lõpetatuks – igavesti!“

Kapten (Kahratab.) See on Fudith!

Alice. Ja see on Halafernes!

Kapten. Mis Sina siis oled?

Alice. Seda saad Sa varsti näha!

Kapten. Seda oled Sina teinud!

Alice. Ei!

Kapten (wihoselt.) Seda oled Sina teinud!

Alice. Ei!

Kapten (Katsub üles tõusta ja mööka tõmma-
ta, kukub aga; ta on haavatud.)

Alice. Nüüd oled Sina oma jaoksanud!

Kapten (nutuse ranamche häälega) Ära ole
minu pääle kivi! Ma olen nii haige!

Alice. Oled Sa? See rõõmustab mind seda
kuulda!..

Kivt. Kanname ta roodisse!

Alice. Ei, ma ei taha tema külge puutuda!

(Kõlistab.)

Kapten (nagu enne) Teie ei pea minu pääle
kujad olema! (Kivtile) Mõttele minu
laste pääle!

Kivt. See on tore! Ma pean tema laste eest
hoolitsema ja tema on minu omad ära
varastanud!

Alice. Kuidas ta pimedusega on löödud.

Kapten. Mõttele mu laste pääle! (Räägib
kogeldes edasi, ütleb arusaamatalt blublu-
blublu.)

Alice. Viimaks on see keel seisma jäänud!

Ei wõi enam suurustada, ei enam valetada, ei enam hoiarata! Sina, Kurt, Sina usud Jumalat! Täna Jumalat minu nimel! Täna teda, et meie lahti oleme saanud vangist, hundist, mereimejast.

Kurt. Mitte nõnda, Alice!

Alice (astub kapteni näsliqidale). Kus on niüüd Su enese jõud? Mis? Ja takterõim?

Kapten (ei saa keelt enam tarvitada, sülitab talle näkku.)

Alice. Wõid Sa veel sülitada, uss, siis kisun ma Sul keele kaelast välja! (Annab Kaptenile kõrrakoobi.) Pää on otsast ära, aga lähel veel punaseks... Oo, Judith! tore tüdruk, keda ma nagu kättetasumist oma südame all olen kandnud. Sina, Sina oled meid kõiki wabastanud! — On Sul veel rohkem päid, Hýdra, siis rõtame ka need ära! (Kisub teda habernest.) Waata, on veel õigust maa pääl! Wähel olen ma sellest unistanud, aga mitte kunagi uskunud. Kurt, palu Jumalalt

87.

mulle andeksanda, et ma teda ära
salanud olen! Oo, on veel õigust! Siis
tahan mina ka lambaks saada! Ütle
talle seda, Kurt! Raasukene õnne teeb
meid paremaks, aga ainult õnnetus
teeb meid huntideks.

Leitenant (tagasihääl.)

Alice. Kapten on halvatud; aidake meid,
palun, tooli väljatõugata!

Leitenant. Armuline proua!..

Alice. Mis on?

Leitenant. Ja, preili Judith...

Alice. Aidake meid kõigepäält! Pärast
rõite preilist rääkida.

Leitenant (tõuskas tooli paremale poole
välja.)

Alice. Wiige raibe välja! Välja temaga
ja unsed lahti! Siin peab tulutama =
ma! (Lööb tagumised unsed lahti; väl-
jas on selgemaks läinud.)

Kurt. Kas tahad teda maha jätta?

Alice. Kui laew hukka lähel, jäetakse ta maha ja laewamehed päästavad endid!.. Mul ei ole taunis äramädanenud looma surnumatja olla! Sibid ja anatomikumid teevad võivad teda koristada!.. Diapenaar on liiga häa selleks, et seda kärutäit roojust vastu võtta. Küüd lähemal, et kõike seda mustust enesest ära uhtuda ja pesta, kui ma kunagi veel puhtaks võin saada!

(Judith ilmub väljas võre ette, palja päaga, oma taskuvälikuga välja nore poole lekitades.)

Kurt (tagapoole välja.) Kes sääl on? Judith!
(hüüab.) Judith!

Judith (tuleb sisse, karjul.) Ta on ära sõitnud!

Kurt. Kes?

Judith. Allan on ära sõitnud!

Kurt. Ilma jumalaga jätmata?

Judith. Meie jättime jumalaga ja ta saadab
Sulle tervisid, om!

Alice. Kas see siis oli?

Judith (heidab kurtile kaissu.) Ta on ära
sõitnud!

Kurt. Ta tuleb tagasi, armas laps!

Alice. Wõi meie sõidame talle järel!

Kurt (käeliigutusega paremapoolse ukse poo-
le.) Teda mahajätta? — Maailm...

Alice. Maailm! Pah!... Judith, tule ja
rõta mind kaissu!

Judith (lähineb Alicele, kes teda otsaesile
suudleb.)

Alice. Tahad Sa talle järel sõita?

Judith. Seda võid Sa küsida?

Alice. Aga isa on haige!

Judith. Mis hoolin ma sellest!

Alice. See on Judith! Oo, ma armastan
Sind, Judith!

Judith. Ja, pääle selle, papa ei ole väikla-
ne... ja ei armasta võrelemist! Papal
on stiili, ükskõik!

Alice. Ja ma arvan, ta ei igatse mind selle telefonerimise järel!... Ja, mispärast pidi ta mulle vanarauuga saatma! Ei, Allan, Allan! (Heidab kurtile kaissu.)
Ma tahan Allani juurde minna! (Ki-
sub enese lahti ja ruttab välja, et lehvitada.)

Kurt (läheb talle järele ja lehvitab ka.)

Alice. Et lilled porist kasvada võivad!

Leitenant (paremalt poolt.)

Alice. No - oh?

Leitenant. Jaa! Preili Judith...

Alice. On nii armas tunne, kui tema nime tähed huuli kallistavad, nii et Teie si-
reja ära unustate!

Leitenant. Ja, aga tema ütles...

Alice. Tema? Siis üteldge parem Judith!
Aga kõige peält: kuidas sääl sees on?

Leitenant. Ja, sees!... Otsas!

Alice. Otsas! — Oo, Jumal, ma tänan
Sind enese ja inimesesoo nimel, et sa
meid sellest kurjast oled päästnud!...

Andke mulle oma käsi! Ma tahan
välja minna ja õhku saada! - Õhku!

Leitenant (pakub talle oma käe.)

Alice (jääb paigale.) Kõneles ta midagi
enne kui ta suri?

Leitenant. Preili Judithi isa ütles mõned
sõnad!

Alice. Mis ta ütles?

Leitenant. Ta ütles: „Anna neile andeks,
sest nad nad ei tea, mis nad teevad.“

Alice. Arusaamata!

Leitenant. Ja, preili Judithi isa oli hääja
auis mees.

Alice. Kivut!

Kurt (tuleb sisse.)

Alice. Otsas on!

Kurt. Oo!..

Alice. Tead Sa, mis ta kõigetiimati on
ütelnud? Ei, seda ei tea Sa mitte! -

„Anna neile andeks, sest nad ei tea, mis
nad teevad...“

Kurt. Võid Sa seda tõlkida?

Alice. Ta mõtles küll, et ta alati rüüti on ta-
litanud, ja ta suvi, kui mies, kellele
ülekoht on tehtud.

Kurt. Ta peab küll ilusa matusekõne.

Alice. Ja niipalju pürgasid! aiamõhkutse-
ride käest.

Kurt. Jaa!

Alice. Ühe aasta eest rääkis ta umbes nõn-
da: Väel nii väga, nagu oleks elu päevatu
pilkenali.

Kurt. Arrad Sa, et ta ennast surnuks on
pilganud?

Alice. Ei!... Aga nüüd, kus ta surnud on,
tunnen ma iseavalist tunngi temast hääd
rääkida.

Kurt. Tule, teeme seda!

Leitenant. Preili Judithi isa oli hääd ja auus
mies!

Alice (Kurtile). Sääl kuuled Sa!

Kurt. „Nad ei tea, mis nad teevad.“ Kui
mitu korda ei küsinud ma Sinult, kas
ta teab, mis ta tegi. Ja Sa ei uskanud, et

ta seda teadis. Kii siis: anna talle andeks!

Alice. Mõistatus! Mõistatus!.. Aga vaata, nüüd on rahu majas! Surma imetooline rahu! imetooline, nagu see pühalik rahutus, kui laps ilmale sünnis! Ma kuulen vaikust... ja ma näen pörandal leentooli jälgi, mis teda ära viis. Ja ma tunnen, — nüüd on mu elu oksas ja ma hakkamini hävinemisele vastu mine ma!.. Tead Sa, kui isärialik; leitenandi lihatsad sõnad — ja tema on lihtne loomus — käivad mu järel, aga on nüüd tõeks saanud. Minu mees, minu noorel armastus — ja, naera ainult! — ta oli häa ja armsa mees — sellegipärast!

Kurt. Sellegipärast! Ja rahva, sest et ta oma enese ja oma omakste olemise eest võitles!

Alice. Missugused mured, missugused alan damised, millele ta kriipsu pääle tõm

bas - et edasi minna rõida!

Kurt. Temast mindi mööda! See ütleb palju!
- Alice, mine sisse!

Alice. Ei, seda ma ei suuda! Sest kuna meie
siin rääkisime, kerkis tema noorena
pilt minu ees üles - ma olen teda
näinud, ma näen teda - nüüd, nagu
seekord, kui ta kakskümne aastane
oli!... Ma olen seda meest armasta-
nud!

Kurt. Ja vihanud!

Alice. Ja vihanud!... Rahu olgu temaga!
(Lähel parema poolse ülese juurde, kus ta ristis
kätega seisma jääb.)

